

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

The Effects of the Utilization of Parental Involvement Activity Packages on Financial Literacy for Young Children

มัชฌัตตา ทองแมน¹, ชลาธิป สมาหิโต² และ ปิยะนันท์ หิรัณยชโลธร³

Matchatta Thongman¹, Chalatip Samahito² and Piyanan Hirunchalothorn³

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹matchatta.t@ku.th

Received April 11, 2025; Revised December 2, 2025; Accepted December 16, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ 1) เด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุ 4-5 ปีกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดธรรมนาวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 คัดเลือกเด็ก โดยพิจารณาจากปัญหาที่สังเกตได้เกี่ยวกับการใช้เงิน ขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณค่าของเงิน และมีแนวโน้มที่จะซื้อของที่ไม่จำเป็นจำนวน 5 คน 2) ผู้ปกครองซึ่งเป็นพ่อ หรือ แม่ หรือบุคคลที่ดูแลเด็กกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คนจาก 5 ครอบครัว ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ 1) ยินดีที่จะเข้าร่วมการวิจัยและดำเนินการวิจัยจนสำเร็จ 2) ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนเสมอ และ มีเวลาทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน และเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย แบบประเมินความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย แบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกพฤติกรรมความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัยบันทึกโดยผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีทักษะความฉลาดรู้การเงินสูงขึ้น กิจกรรมมีความสะดวกและใช้ง่าย เด็กสามารถยืมแล้วคืนสิ่งของหรือเงิน แลกเปลี่ยนสิ่งของ และเงินที่มีมูลค่าใกล้เคียงกัน และให้สิ่งของหรือเงิน กับเพื่อน ผู้ปกครองได้โดยไม่หวังผลตอบแทน ทั้งยัง

ตระหนักรู้ถึงสิ่งของก่อนซื้อ เด็กจะพิจารณาถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าก่อน เด็กจะสอบถามราคาสินค้าและเงินที่มีก่อนซื้อเสมอ และในทุกครั้งที่หยอดกระปุกออมสินเด็กมีเป้าหมายในการออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของมากขึ้น

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม; การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง; ความฉลาดรู้การเงิน; เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of the utilization of parental involvement activity packages on financial literacy for young children. The experimental research design is experimental, and target group of this study consisted of five boys and girls aged 4–5 years who were enrolled in the second year of kindergarten at Wat Thammanawa School, under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2. The children were selected based on observed problems related to money management, such as a lack of awareness regarding the value of money and a tendency to purchase unnecessary items. Additionally, the study included the parents or guardians who were responsible for the care of these children, with a total of 5 families selected through purposive sampling. The selection criteria include: 1) Parents were willing to participate the research and consistently collaborated with the school in various activities, 2) Parents had enough time to engage in activities with the children. The tools employed included a eight sets of parent involvement activities on financial literacy for young children, along with a financial literacy skills assessment forms and a behavioral log to record the children's financial literacy behaviors for parents during home activities. Semi-structured interviews were also conducted. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this study indicated that young children who used the packages increased the financial literacy skills. The activities were convenient and easy to implement. Children were able to borrow and return items or money appropriately, exchange goods and currency of similar value, and give items or money to peers and parents without expecting anything in return. Moreover, they became more aware and reflective before making purchases, considering both necessity and value. They consistently inquire about the price and evaluate their available funds before buying. Each time they

deposit money into their savings, they do so with a clear goal in mind—saving to purchase something meaningful.

Keywords: Activity Packages; Parental Involvement; Financial Literacy; Young Children

บทนำ

สถานการณ์หลังจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจโลกและสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้รัฐและประชาชนต้องสร้างหนี้สินเพื่อความอยู่รอด ทำให้คุณภาพชีวิตถดถอย Bank of Thailand (2020) กล่าวว่า เด็กและเยาวชนไทย ขาดความรู้ทางการเงิน และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่เห็นความสำคัญของการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว เน้นเพียงการใช้เงินที่ได้มาให้เพียงพอต่อการใช้จ่าย ไม่เห็นถึงความสำคัญของการออม ขาดทักษะการเปรียบเทียบสิ่งที่จำเป็น และสิ่งที่ต้องการก่อนซื้อ สภาพปัจจุบันสะท้อนให้เห็น จุดอ่อนของการขาดความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน เป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และเป็นความสามารถในการวางแผนทางการเงินสำหรับอนาคต และตอบสนองต่อเหตุการณ์ในชีวิตที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจทางการเงินในชีวิตประจำวัน (Vitt et al, 2000) สอดคล้องกับ OECD (2014) ซึ่งกล่าวว่าความรู้ทางการเงินเป็น ทักษะความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเงิน แรงจูงใจ และความมั่นใจในการนำความรู้และความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในบริบททางการเงินที่หลากหลาย ส่วน Lusardi, Mitchell, and Curto. (2010) เสนอเพิ่มเติมว่า ควรสอนเด็กก่อนวัยเรียน ให้เข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งที่จำเป็นกับสิ่งที่เป็นความต้องการ ผ่านการเลือกและตัดสินใจซื้อของ รวมถึงการเลือกซื้อของที่คุ้มค่า และฝึกความอดทนและรอคอยที่จะต้องพิจารณาในการซื้อของ

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะความรู้ทางการเงินร่วมกับครูและคุณดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งถือเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน Noichun (2020) ดังพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2562 ที่กล่าวว่า บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับ การพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Early Childhood Development Act, B.E. 2562, 2019) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมผ่านชุดกิจกรรมเป็นรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะคิด การพูด การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้น การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม และทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็ก ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และเด็กดีขึ้น และเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้

เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ระยะยาว ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสใช้เวลาอยู่กับเด็ก (The Annie E. Casey Foundation, 2022; Office of the Education Council, 2013)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบชุดกิจกรรมที่ออกแบบให้ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะทักษะความฉลาดรู้การเงินช่วยให้เด็กมีพื้นฐานทางการเงิน เด็กรู้คุณค่าของเงิน รู้จักการใช้เงิน ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งของ สามารถเลือกและตัดสินใจในการใช้เงินได้ รู้จักเก็บออมเงิน เคารพสิทธิของตนเองในชีวิตประจำวัน และแสดงพฤติกรรมทักษะทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเรื่องความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

การทบทวนวรรณกรรม

ความฉลาดรู้การเงิน

ความฉลาดรู้การเงินเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่มีองค์ประกอบได้แก่ ความรู้การเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน (Swiecka, 2020) รวมถึงเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน เจตคติทางการเงิน และแนวโน้มของพฤติกรรมทางการเงิน เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจทางการเงิน อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บริบททางการเงินที่เหมาะสมกับตนเอง นำไปสู่การมีชีวิตที่ดี (Well-being) (OECD, 2022) โดย National Financial Education Council (2022) ได้เสนอหลักสูตรทางการเงินสำหรับเด็กปฐมวัยว่าประกอบด้วย 1) การยืม หมายถึงการยืมของหรือเงินและรู้ว่าของหรือเงินที่ยืมไปแล้วต้องนำมาคืนเจ้าของ 2) การแลกเปลี่ยน หมายถึงการนำสิ่งของหรือเงินที่มีมูลค่าที่ใกล้เคียงกันมาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น 3) การให้สิ่งของ หมายถึงการที่ให้สิ่งของหรือเงินกับผู้อื่นโดยไม่ได้รับหรือคาดหวังสิ่งตอบแทนใด ๆ 4) ความจำเป็น หมายถึงการที่เลือกซื้อสิ่งของที่มีความสำคัญ หรือขาดไม่ได้ในการดำเนินชีวิต หรือในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง 5) ความต้องการ หมายถึงการที่ไม่เลือกซื้อสิ่งของตามความอยากได้ อยากมีสิ่งของนั้น ๆ โดยที่สิ่งของนั้นไม่ใช่สิ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีวิตหรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง 6) การประหยัดเงิน หมายถึงการเก็บเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย หรือการที่เด็กบอกได้ว่าจะเก็บเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

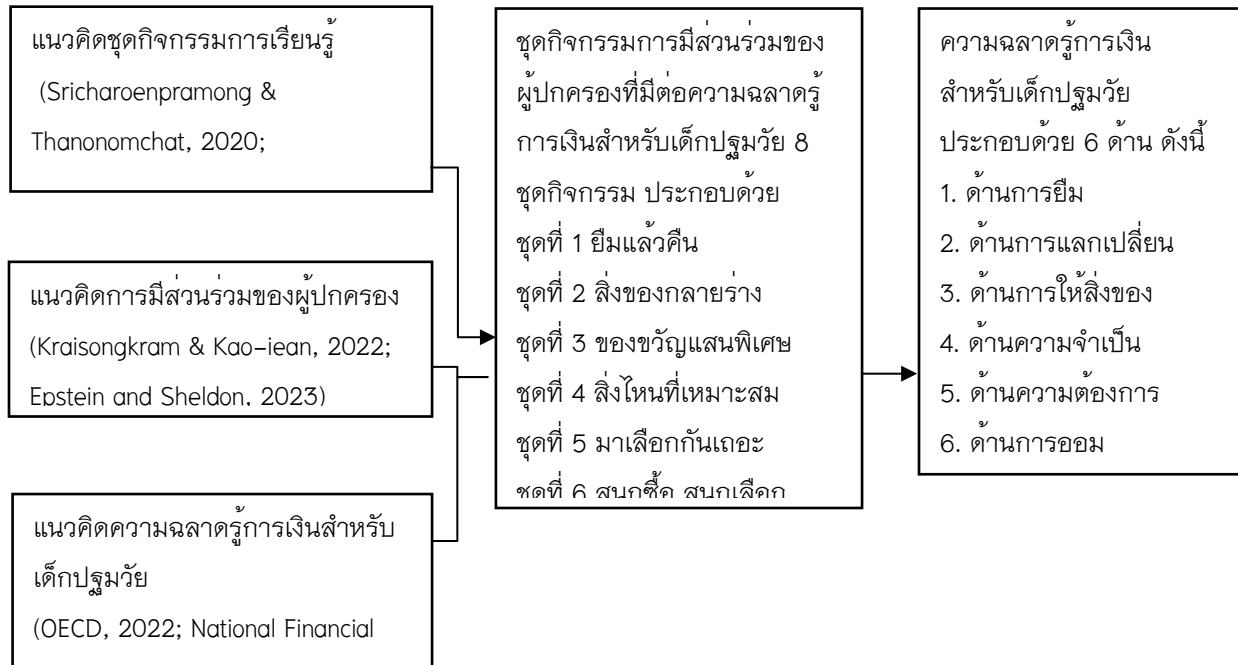
ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความฉลาดรู้การเงิน (Kraisongkram & Kao-ian (2022) Epstein & Sheldon (2023) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน-ดังนี้

- 1) การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) ช่วยให้ทุกคนรอบครัวพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูบุตรและสร้างสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อสนับสนุนเด็ก
- 2) การสื่อสาร (Communicating) การสร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและบ้าน
- 3) อาสาสมัคร (Volunteering) การช่วยเหลือ การฝึกอบรม การทำงาน และตารางเวลาเพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในฐานะอาสาสมัครและผู้ที่มีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- 4) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) เป็นการให้ข้อมูลแก่ครอบครัวเกี่ยวกับวิธีช่วยเหลือเด็กที่บ้านในการทำการบ้านและสื่อการเรียนรู้อื่นๆ
- 5) การตัดสินใจ (Decision making) การเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจของโรงเรียน
- 6) การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating) การส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกันที่มีต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Thamrongsotthisakul (2017) ให้ความหมายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า หมายถึง สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาและกิจกรรมให้เป็นระบบรัดกุม กำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการสอนไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม ที่จัดไว้อย่างเป็นระบบในชุดเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้ศึกษาด้วยตนเองเพื่อบรรลุจุดประสงค์ โดยมีขั้นตอนที่ เริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำชุดกิจกรรม กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่จะสอน วางแผนรายละเอียดในชุดกิจกรรมกำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับเรื่องที่สอน กำหนดความคิดรวบยอด กำหนดกิจกรรม เลือกว่าสื่อดู อุปกรณ์ และผลิตสื่อการสอน และการประเมินในการใช้ชุดกิจกรรม (Sricharoenpramong & Thanonomchat, 2020)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะความฉลาดรู้การเงินในผู้เรียนระดับประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาแล้ว แต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินในระดับปฐมวัยเลย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัยโดยออกแบบให้ชุดกิจกรรมมีความพร้อมต่อการใช้งานที่ผู้ปกครองใช้ได้ทุกที่ ทุกเวลา มีทั้งเนื้อหา คู่มือ และกิจกรรมและสื่อที่หลากหลายดึงดูดความสนใจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีจากงานเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียด แสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดธรรมนาถา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยพิจารณาจากปัญหาที่สังเกตได้เกี่ยวกับการใช้เงิน ขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณค่าของเงิน และมีแนวโน้มที่จะซื้อของที่ไม่จำเป็น และผู้ปกครองซึ่งเป็นพ่อ หรือ แม่ หรือบุคคลที่ดูแลเด็กปฐมวัย โดยเลือกเพียง 1 คน ใน 1 ครอบครัว ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 ครอบครัว ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนอยู่เสมอ 2) ผู้ปกครองมีเวลาในการทำกิจกรรมกับเด็ก 3) ผู้ปกครองยินดีเข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรจัดกระทำ คือ ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. ตัวแปรตาม คือ ความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย โดยศึกษาดำรงวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมของ Sricharoenpramong & Thanonomchat

(2020) และศึกษาแนวคิดของ Epstein & Sheldon (2023) ร่วมกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัยจาก National Financial Education Council (2022) ชุดกิจกรรมถูกออกแบบเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเงินให้กับเด็กปฐมวัย โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง กิจกรรมมีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและเหมาะสมกับบริบทในครอบครัว ที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยกำหนดเรื่องในการทำชุดกิจกรรมวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ วัสดุ สื่อ การประเมินชุดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจัดทำชุดกิจกรรมจำนวน 8 ชุดกิจกรรม ดังนี้ ยืมแล้วคืน สิ่งของกรายร่าง ของขวัญแสนพิเศษ สิ่งไหนที่เหมาะสม มาเลือกกันเถอะ สนุกซื้อสนุกเลือก ออมสินของหนู และออมวันละนิด ได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนีความเหมาะสมรวม เท่ากับ 4.88 อยู่ในระดับเหมาะสมที่สุด

2. แบบประเมินความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นแบบประเมินเชิงปฏิบัติการ เพื่อวัดพฤติกรรมและทักษะที่แสดงถึงความฉลาดรู้ทางการเงินในสถานการณ์จำลอง โดยครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ได้แก่ การยืม การแลกเปลี่ยน การให้สิ่งของ ความจำเป็น ความต้องการ และการออม ซึ่งเป็นมิติสำคัญตามแนวทางของ National Financial Education Council (2022) แบบประเมินเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย 12 ข้อ มีสถานการณ์ให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะความฉลาดรู้การเงิน มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ 3 คะแนน คะแนนเต็ม 36 คะแนน ได้รับการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ถือว่าอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้

3. แบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) มีข้อคำถาม 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้ชุดกิจกรรมฯ 2) ชุดกิจกรรมฯ มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร 3) มีปัญหาในการใช้หรือไม่ อย่างไร 4) เด็กได้พัฒนาทักษะจากการใช้ชุดกิจกรรมฯ หรือไม่ อย่างไร เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ปกครองที่ใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับเด็ก โดยเน้นความรู้สึกรับรู้ และผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นได้จากการใช้กิจกรรม ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ช่วยให้สามารถสะท้อนมุมมองที่ไม่สามารถวัดด้วยแบบสอบถามได้ โดยแบบสัมภาษณ์ได้รับการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความครอบคลุมของคำถามทั้ง 4 ประเด็นหลัก โดยเน้นความชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. แบบบันทึกพฤติกรรมแบบบันทึกพฤติกรรมความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย บันทึกโดยผู้ปกครอง ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรมทุกกิจกรรม หลังจากทำกิจกรรมเสร็จจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่บ้านร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกจริงของเด็กในระหว่างทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองในบริบทของบ้าน ซึ่งช่วยสะท้อนความสามารถและพัฒนาการของเด็กในสถานการณ์จริง โดยเน้นการสังเกตจากผู้

ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่สุด แบบบันทึกพฤติกรรมได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความชัดเจนของข้อความ ความครอบคลุมของพฤติกรรมในแต่ละด้าน ตามแนวทางของความฉลาดรู้ทางการเงิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการประเมินเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย 1 สัปดาห์ก่อนการทดลองด้วยแบบประเมินเชิงปฏิบัติการความฉลาดรู้การเงิน
2. ผู้วิจัยทำการประชุมผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย ผ่านการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน มาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลอง
3. ผู้วิจัยได้ปฐมนิเทศผู้ปกครอง 5 คน เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมจากชุดกิจกรรมความรู้ให้กับผู้ปกครองเบื้องต้น จัดทำ Group Line เพื่อให้ผู้ปกครองได้สอบถามข้อสงสัยในระหว่างที่ทำกิจกรรม พร้อมบันทึกภาพตอนที่เด็กกำลังทำกิจกรรม
4. ผู้วิจัยได้มอบชุดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองในทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปฐมวัยในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งผู้ปกครองได้รับชุดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ชุด เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 8 ชุด เมื่อทำกิจกรรมเสร็จทุกครั้งผู้ปกครองส่งภาพเด็กขณะทำกิจกรรม และเขียนบันทึกพฤติกรรมการใช้ชุดกิจกรรม
5. เมื่อเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรมฯ ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินหลังการทดลองของเด็กปฐมวัย ด้วยแบบประเมินเชิงปฏิบัติการความฉลาดรู้การเงิน และบันทึกผล พร้อมทั้งนัดหมายผู้ปกครองของแต่ละครอบครัวเพื่อทำการสัมภาษณ์หลังการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย
6. ผู้วิจัยนำคะแนนจากการทำแบบประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และนำผลข้อมูลเชิงคุณภาพไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนทักษะความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นรายบุคคล (N = 5)

คนที่	ก่อนการทดลอง (36 คะแนน)	หลังการทดลอง (36 คะแนน)	ผลต่างของคะแนน
1	23	36	13
2	24	36	12
3	19	33	15
4	20	34	14
5	18	32	17

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทักษะความฉลาดรู้การเงิน ในภาพรวมหลังการทดลองสูงขึ้นทุกคน โดยเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนก่อนการทดลองสูงที่สุดคือ 24 คะแนน ในขณะที่เด็กคนที่ 5 ได้คะแนนก่อนการทดลองต่ำสุด 18 คะแนน

เด็กคนที่ 1 และคนที่ 2 ได้คะแนนหลังการทดลองสูงที่สุดเท่ากัน คือ 36 คะแนน และเด็กคนที่ 5 ยังคงเป็นคนที่ได้คะแนนหลังการทดลองต่ำที่สุด คือ 32 คะแนน โดยพบว่าเด็กคนที่ 5 ทำคะแนนได้สูงเพิ่มขึ้นมากเป็นลำดับที่ 1 คือ 17 คะแนน และเด็กคนที่ 2 ทำคะแนนเพิ่มขึ้นได้น้อยที่สุด คือ 12 คะแนน

ตารางที่ 2 ทักษะความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย รายด้าน ดังนี้ (N = 5)

ความฉลาดรู้การเงิน	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		μ	σ	μ	σ
1. การออม	6	2.60	0.89	5.60	0.54
2. การแลกเปลี่ยน	6	3.80	0.83	5.60	0.54
3. การให้สิ่งของ	6	3.00	1.00	5.60	0.54
4. ความจำเป็น	6	4.60	0.54	6.00	0.00
5. ความต้องการ	6	3.80	1.09	5.80	0.44
6. การขอม	6	3.00	1.00	5.60	0.54
รวม	36	20.80	2.58	34.20	1.78

จากตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะความฉลาดรู้การเงินหลังการทดลอง ($\mu = 34.20$) สูงวกาก่อนการทดลอง ($\mu = 20.80$) ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านความจำเป็นหลังการทดลอง ($\mu = 6.00$) เพิ่มขึ้นสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความต้องการ ($\mu = 5.80$) รองลงมาคือ ด้านการออม ด้านการแลกเปลี่ยน ด้านการให้สิ่งของ และด้านการขอม ($\mu = 5.60$)

ตอนที่ 2 ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของทักษะความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ทักษะความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมฯ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ทักษะความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ชุด กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย (N = 5)

คนที่	คะแนน ก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนพัฒนาการ สัมพัทธ์ %	ระดับพัฒนาการ
1	23	36	100	พัฒนาการระดับสูงมาก
2	24	36	100	พัฒนาการระดับสูงมาก
3	19	33	86.96	พัฒนาการระดับสูงมาก
4	20	34	87.50	พัฒนาการระดับสูงมาก
5	18	32	77.70	พัฒนาการระดับสูงมาก
รวม	104	171	90.43	พัฒนาการระดับสูงมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า เด็กคนที่ 1 และ 2 มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากันคือ ร้อยละ 100 ซึ่งมากที่สุด รองลงมาเป็นคนี่ 4, 3 และ 2 ตามลำดับ โดยทั้ง 5 คน อยู่ในระดับพัฒนาการระดับสูงมาก

ตอนที่ 3 ผลที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะความฉลาดรู้การเงินที่บ้านที่กโดยผู้ปกครองขณะที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม เด็กคนที่ 1 ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการออมเงินและมักจะใช้เงินไปหมดกับการซื้อของโดยไม่มีการพิจารณาความจำเป็นหรือความต้องการมากนัก หลังใช้ชุดกิจกรรม เด็กเข้าใจการยืม การแลกเปลี่ยน และการให้สิ่งของมากขึ้น รวมทั้งเริ่มเห็นความสำคัญของการออมเงินและสามารถเลือกซื้อของที่จำเป็นได้ดีขึ้น เด็กคนที่ 2 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม เด็กชอบซื้อของที่ร้านสะดวกซื้อและมักจะใช้เงินซื้อของที่จำเป็นบ่อยๆ แม้จะรู้จักการออมบ้างบางครั้งหลังการใช้ชุดกิจกรรม เด็กสามารถแยกแยะสิ่งที่จำเป็นและไม่จำเป็นได้ดีขึ้น และเริ่มพิจารณาเลือกซื้อสิ่งที่จำเป็นมากกว่า รวมถึงเริ่มออมเงินและตั้งกระปุกออมสิน เด็กคนที่ 3 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม เด็กไม่ค่อยรู้จักคุณค่าของเงินและมักจะซื้อขนมจนหมดเงิน และไม่ค่อยออมเงิน หลังการใช้ชุดกิจกรรมเด็กเริ่มเข้าใจการแลกเปลี่ยนเงินและเห็นคุณค่าของการออมเงินมากขึ้น เช่น เริ่มเก็บเงินในกระปุกและเลือกซื้อของที่มีความจำเป็นมากขึ้น เด็กคนที่ 4 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม เด็กจะใช้เงินหมดไปกับการซื้อของโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นหรือความต้องการ รวมถึงไม่ค่อยมีความสนใจในการออม หลังการใช้ชุดกิจกรรมเด็กมีความเข้าใจมากขึ้น

เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินและสามารถบอกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่จำเป็นหรือไม่จำเป็น รวมถึงเริ่มมีพฤติกรรมออมเงินมากขึ้น เด็กคนที่ 5 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม มักใช้เงินหมดไปกับขนมและไม่ค่อยสนใจการออมเงิน หลังการใช้ชุดกิจกรรมเด็กเริ่มเข้าใจความสำคัญของการออมเงินและการเลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็นได้ดีขึ้น รวมถึงเริ่มนำเงินที่เหลือไปหยอดกระปุกออมสิน

ตอนที่ 4 ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับชุดกิจกรรมฯ

ผู้ปกครองของเด็กทั้ง 5 คน ระบุว่าได้ใช้เวลาร่วมกับเด็กในวันหยุดมากขึ้น ทำให้เด็กมีเวลาน้อยลงในการเล่นโทรศัพท์และมีเวลาทำกิจกรรมที่มีประโยชน์กับผู้ปกครอง รวมถึงการส่งเสริมทักษะการเงิน เด็กได้รับการฝึกฝนทักษะทางการเงินตั้งแต่ยังเล็ก ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้วิธีการใช้เงินอย่างมีสติ รวมทั้งได้เรียนรู้เรื่องการเลือกซื้อสิ่งของในชีวิตประจำวันและการแลกเปลี่ยนของกับเพื่อน ผู้ปกครองได้ฝึกทักษะทางการเงินไปพร้อมกับเด็ก ซึ่งทำให้สามารถอธิบายและกระตุ้นให้เด็กใช้ทักษะการเงินในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองได้ระบุถึงความสะดวกในการใช้งาน ผู้ปกครองทุกคนพบว่า ชุดกิจกรรมนี้ใช้งานได้ง่าย โดยมีขั้นตอนที่เข้าใจง่าย มีเครื่องมือช่วยเช่น QR-code ที่สามารถสแกนเพื่อเปิดดูเพลง นิทาน หรือคลิปวิดีโอที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ได้ตามความต้องการ มีกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยเด็ก ชุดกิจกรรมมีการผสมผสานระหว่างนิทาน เรื่องราวสั้น ๆ เกมการศึกษา ปริศนาคำทาย บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริงที่เด็กสามารถพบเจอในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการใช้เงินผ่านกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต ผู้ปกครองเห็นว่าการฝึกทักษะการเงินตั้งแต่เด็ก จะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นมามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะมีความรู้เรื่องการเงินและสามารถตัดสินใจการใช้เงินอย่างมีสติในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การที่เด็กปฐมวัยมีผลคะแนนทักษะความฉลาดรู้การเงินสูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเพราะ ชุดกิจกรรมฯ ได้ออกแบบมาให้เด็กได้มีการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เน้นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริง ได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ และฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง พร้อมทั้งกิจกรรมมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน เด็กได้ฝึกทักษะความฉลาดรู้การเงินในทุกด้าน ผ่านการฟังนิทาน ฟังเรื่องราวสั้น ๆ ปริศนาคำทาย หมวดหมุ่นสินค้าต่าง ๆ ซึ่งในกิจกรรมต่าง ๆ จะมีสถานการณ์ที่เกี่ยวกับทักษะทางการเงินปรากฏอยู่ในนั้น ทำให้เด็กเข้าใจและบอก

การปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อเด็กเจอสถานการณ์ต่าง ๆ เด็กสามารถนำมาปรับใช้ได้ มีเกมการศึกษา ทำให้เด็กรู้สึกชอบและกระตุ้นความสนใจของเด็ก เด็กเลือกรูปภาพให้เหมาะสมตามสถานการณ์ ได้หยอดกระปุกออมสินเด็กได้สังเกตเห็นถึงเหรียญต่าง ๆ เด็กได้รู้จักเหรียญและได้ฝึกการนับเหรียญ เด็กได้รู้จักเงิน รู้ค่าของเงิน เด็กบอกลักษณะ สังเกตความแตกต่างของเหรียญ รู้ถึงมูลค่าของเหรียญเงินแต่ละชนิด เด็กได้ลงมือซื้อสิ่งของจากสถานการณ์จริง เด็กเกิดความคิด วิเคราะห์ ถ้ามึงราคาสิ่งของที่ตนเองจะซื้อ เข้าใจถึงการใช้เงินในการแลกเปลี่ยนกับสิ่งของหรือการซื้อสิ่งของ เลือกซื้อสิ่งของที่มีความจำเป็น บอกถึงสิ่งของใดที่มีความจำเป็นหรือความต้องการ เด็กสามารถเลือกซื้อของได้โดยเหลือเงินทอน เพื่อนำเงินมาหยอดกระปุกได้ ในการหยอดกระปุกทุกครั้งเด็ก ๆ บันทึกการออมในทุกวันเสมอ เป็นการทบทวนเงินที่เหลือในแต่ละวัน เมื่อเด็กได้ลงมือทำทุก ๆ ชุดกิจกรรมทำให้เด็กมีทักษะความฉลาดรู้การเงินที่ดีขึ้น และแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้โดยการลงมือทำจริง (Dewey, 1959) รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suttiprapa, Hirunchalothorn, & Butkatunyoo (2022) ที่ทำการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม “เด็กปฐมวัยรู้รักษ์สิ่งแวดล้อม” ที่มีต่อการรู้สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย แล้วพบว่า การใช้ชุดกิจกรรม “เด็กปฐมวัยรู้รักษ์สิ่งแวดล้อม” เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ลงมือกระทำ ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ การทำศิลปะอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการจากเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เด็กสามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้การรู้สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Imhiran, Hirunchalothorn & Lehmongkol (2021) ได้ทำการศึกษา ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อการรู้เศรษฐศาสตร์ในเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้ลงมือทำผ่านโครงการในระยะต่าง ๆ มีการทำผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปอาหาร มีการซื้อขาย วางแผนการใช้เงินผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีคะแนนเฉลี่ยการรู้เศรษฐศาสตร์ ในเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

2. การใช้ชุดกิจกรรมฯ นี้ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองให้การสนับสนุน โดยพาเด็กออกไปซื้อสิ่งของ ผู้ปกครองจะพูดคุยเกี่ยวกับราคาสินค้า สินค้า การจัดวางสิ่งของในร้านสะดวกซื้อ และการจ่ายเงินอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะความฉลาดรู้การเงินให้กับเด็กส่งผลทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในการเงินมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับคนที่ 5 ที่มีคะแนนก่อนการทดลองต่ำที่สุดคือ 18 คะแนน เนื่องจากเด็กคนที่ 5 นี้ไม่มีพื้นฐานในทักษะการเงิน เมื่อไปที่ร้านสะดวกซื้อ เด็กจะเลือกซื้อของตามใจตนเองที่อยากได้ ไม่ได้คำนึงถึงค่าของเงิน เมื่อเด็กใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงิน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการใช้ชุดกิจกรรม เล่าเรื่องราวสั้น ๆ เปิดให้เด็กได้ดูนิทานจากชุดกิจกรรม เล่นเกมการศึกษาเกี่ยวกับเงินกับเด็ก ได้เล่นบทบาทสมมติ ได้พาเด็กไปเลือกซื้อสิ่งของในสถานการณ์จริง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีทักษะความฉลาดรู้การเงินมากขึ้น ส่งผลให้คะแนนหลังการทดลองของเด็กคน

ที่ 5 เพิ่มขึ้นเป็น 32 คะแนน ซึ่งเพิ่มจากคะแนนก่อนใช้ชุดกิจกรรม 18 คะแนน จากการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัยนี้ มีความสอดคล้องกับ Office of the Education Council (2020) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่让孩子ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เด็กได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการลงมือกระทำ ส่งเสริมให้เด็กคิดและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการลงมือทำซ้ำแล้วซ้ำอีกเผชิญกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้เด็กเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง ทำให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจทักษะความฉลาดรู้การเงินซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะพัฒนาและส่งเสริมให้กับเด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pasuksatipong & Hirunchalothorn (2023) ที่ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง “PLAY AT HOME” เพื่อส่งเสริมการกำกับตนเองในเด็กปฐมวัย แล้วพบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการส่งเสริมการกำกับตนเองได้ถูกต้อง รวมถึงสอดคล้องกับ Susanti and Kemala (2023) ได้ทำการศึกษาบทบาทของความรู้ทางการเงินในการพัฒนาทักษะการจัดการทางการเงินในเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า การสอนความรู้ทางการเงินแบบโต้ตอบและมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มความสนใจและความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินของเด็กปฐมวัยมากขึ้น การสนับสนุนจากผู้ปกครองและครูมีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและบ้านเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้แน่ใจว่าเด็กได้รับการศึกษาทางการเงินที่สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสอนและการส่งเสริมเด็กในชุดกิจกรรม และมีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกับลูก ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมเด็กได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำกับตนเองในเด็กปฐมวัย หลังใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุด การใช้ชุดกิจกรรมนี้จึงเป็นการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการคอยสนับสนุน แนะนำ กระตุ้นเด็ก ในการส่งเสริมทักษะความฉลาดรู้การเงินให้แก่ผู้ปกครองอีกด้วย

3. จากการใช้ชุดกิจกรรมฯ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เนื่องจากการใช้ชุดกิจกรรมนี้ เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกันได้ เมื่อเด็กได้ลงมือทำร่วมกับผู้ปกครอง ทำให้การเรียนรู้มีความลึกซึ้งและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ในชีวิตประจำวัน โดยในการใช้ชุดกิจกรรมไม่ใช่เพียงแค่การท่องจำหรือการเรียนรู้เพียงผิวเผิน เด็กได้มีโอกาสใช้สิ่งจริง อาทิ เงิน สิ่งของ สื่อ รวมถึงสภาพแวดล้อม สถานการณ์จริงที่เด็กได้แสดงพฤติกรรมการยืม การแลกเปลี่ยน การให้สิ่งของ รวมถึงเลือกซื้อของที่มีความจำเป็น หรือความต้องการ เมื่อเงินเหลือจากการซื้อสิ่งของ เด็กสามารถนำเงินที่เหลือมาออมได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มีความหมายจะช่วยให้เด็กสามารถจำ เข้าใจ และแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับทักษะความฉลาดรู้การเงินได้ดีขึ้น รวมถึงสามารถใช้ความรู้ที่มีมาปรับใช้กับสถานการณ์ที่หลากหลายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดย Ausubel

กล่าวว่า การเรียนรู้มีความหมายเป็นการค้นพบที่มาของความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ อย่างมีความหมาย คือ เมื่อรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เด็กจะจดจำข้อมูลเก็บไว้ในสมองเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อ เมื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เด็กสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เด็กมีอยู่หรือข้อมูลเดิม กับข้อมูลใหม่เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริง (Samahito, 2017) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mathipano & Lehmongkol (2016) ที่ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า การร่วมมือของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กให้มีระเบียบวินัย ผู้ปกครองมีความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติและติดตามรายงานผลการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับประสบการณ์อันนำไปสู่การพัฒนาวินัยความเข้าใจวินัยในตนเอง และสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้เด็กมีวินัยในตนเองมากขึ้นทั้งด้านความรับผิดชอบ การพึ่งพาตนเอง และการควบคุมตนเอง ซึ่งเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่มีความหมายจากการใช้ชุดกิจกรรมทำให้เด็กมีทักษะความฉลาดรู้การเงินสูงขึ้น การทำกิจกรรมโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และได้ลงมือทำจริงเด็กมีความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นและนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

4. การใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กมีพัฒนาการของทักษะความฉลาดรู้การเงินอยู่ระดับสูงมาก เนื่องจากเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กได้ตัดสินใจในการเลือกซื้อสิ่งของ ตระหนักถึงคุณค่าของเงิน ปฏิบัติได้เมื่อพบเจอสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดทักษะความฉลาดรู้การเงิน ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ออกแบบเพื่อให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ Samaun, Hirunchalothorn & Samahito (2023) ที่ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพิ่มขึ้น เด็กสามารถจำข้อมูลและอธิบายเชื่อมโยงเหตุการณ์ รวมทั้งมีสมาธิ จดจ่อ และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เด็กมีทักษะในการตั้งเป้าหมายและวางแผนการทำงานของตนเองให้สำเร็จได้ ซึ่งเห็นได้ว่าการที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมร่วมของผู้ปกครองและเด็กได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เด็กมีพัฒนาการระดับสูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษา ค้นคว้าที่เกี่ยวกับ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย จากตำรา งานวิจัย วารสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้

ใหม่ที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงความสำคัญในการออกแบบชุดกิจกรรม ที่พัฒนาทักษะทั้ง 6 ด้าน
ของความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย

จากภาพข้างต้น สามารถอธิบายลำดับในการสร้างชุดชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จะมีความสำคัญ เนื่องจากเด็กมีความใกล้ชิดและสนิทกับผู้ปกครอง รวมถึงสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญในการพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรม ฝึกฝนทักษะการเงิน โดยใช้สื่อจริง ให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง ผ่านสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน จึงเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ออกแบบให้ผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย 8 ชุดกิจกรรม จัดทำเพื่อส่งเสริมเด็กให้มีความฉลาดรู้การเงินมากขึ้น และให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเงินได้ดีขึ้น โดยครูตั้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน จัดทำคู่มือ และขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมฯ ที่มี

ความเข้าใจง่าย และทุกกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ไม่เพียงแต่เด็กจะได้ความรู้เรื่องความฉลาดรู้การเงินแต่ผู้ปกครองรู้วิธีการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่จะให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความฉลาดรู้การเงิน

เมื่อเด็กใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ออกแบบให้ผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย เด็กเกิดทักษะความฉลาดรู้การเงิน 6 ด้าน ผ่านการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งทั้ง 6 ทักษะนี้ครอบคลุมพื้นฐานของทักษะทางการเงินสำหรับเด็กปฐมวัยจากการทบทวนวรรณกรรม

สรุป

เด็กปฐมวัยที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อความฉลาดรู้การเงินของเด็กปฐมวัย มีทักษะความฉลาดรู้ทางการเงินสูงขึ้น เด็กปฐมวัยรู้จักคุณค่าของเงินมากขึ้น ตระหนักถึงการใช้จ่ายในการเลือกซื้อสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละครั้งที่ผู้ปกครองพาไปซื้อของ คำนึงถึงการเก็บออมเงิน ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เด็กมีทักษะ ความฉลาดรู้การเงินมากขึ้น มีความสะดวกและง่ายดาย เมื่อไปร้านค้าและต้องเลือกซื้อของในจำนวนเงินที่มี เด็กจะสอบถามเพื่อขอความคิดเห็นอีกครั้งก่อนว่า ของนี้ซื้อได้หรือไม่ สิ่งของนี้จำเป็นที่จะต้องซื้อหรือไม่ เด็กจะตระหนักถึงความคุ้มค่ามากขึ้น เด็กจะสอบถามราคาและเงินก่อนซื้อเสมอ และในทุกครั้งที่หยอดกระปุกออมสินเด็กมีเป้าหมายในการออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ชุดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการรู้จักคุณค่าของเงิน การตัดสินใจใช้จ่าย อย่างเหมาะสม และการรู้จักแบ่งปันหรือออมเงินเบื้องต้น ซึ่งควรมีการจัดทำเป็น E-Book หรือส่งมอบให้โรงเรียนอื่นได้นำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก หรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ได้

1.2. สถานศึกษาระดับปฐมวัยควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่บูรณาการเนื้อหาด้านความฉลาดรู้ทางการเงินเข้ากับการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เช่น การจำลองสถานการณ์ซื้อขาย การเล่นบทบาทสมมติเรื่องร้านค้า หรือกิจกรรมเก็บออมเงินในรูปแบบที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับการพัฒนาของเด็ก

1.3 โรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ผ่านการให้ข้อมูล ความรู้ และแนวทางการสนับสนุนลูกหลานในการเรียนรู้เรื่องการเงินภายในครอบครัว เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับการออม การวางแผนการใช้จ่าย หรือการใช้เงินอย่างมีวินัยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.4 เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือหรือสื่อประกอบการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการส่งเสริมทักษะทางการเงินแก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและนำไปใช้ได้จริง

1.5 ในระดับนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการส่งเสริมความรู้ทางการเงินในวัยเด็ก และออกแบบหลักสูตรหรือกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้เรื่องการเงินในระดับปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กมีทักษะที่จำเป็นในชีวิตตั้งแต่เยาว์วัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาทักษะความฉลาดรู้การเงินสำหรับเด็กปฐมวัยโดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การจัดกิจกรรมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เป็นต้น

2.2. ควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ความฉลาดรู้ทางอาหาร ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น

References

- Bank of Thailand. (2020). *The 2020 financial literacy survey report of Thailand*. <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2563ThaiFLsurvey.pdf>
- Dewey, J. (1959). *Experience and education*. Macmillan Publishing Company.
- Early Childhood Development Act, B.E. 2562 (2019). (2019, April 26). *Royal Thai Government Gazette*, 136(56A), 7.
- Epstein, J. L., & Sheldon, S. B. (2023). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools* (3rd ed.). Routledge.
- Imhiran, N., Hirunchalothorn, P., & Lehmongkol, P. (2021). The effects of project approach on economics literacy of young children. *Journal of Educational Innovation and Research*, 5(3), 519–533.

- Kraisongkram, P., & Kao-jean, S. (2022). Factors affecting financial literacy of Grade 10–12 students: Multilevel structural equation model analysis. *NEU Academic and Research Journal*, 12(3), 27–40. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/259249>
- Lusardi, A., Mitchell, O. S., & Curto, V. (2010). Financial literacy among the young: Evidence and implications for consumer policy. *Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 358–380. <https://doi.org/10.3386/w15352>
- Mathipano, K., & Lehmongkol, P. (2016). The effect of parent involvement of activity package utilization through aesthetic dialogue process to develop self-discipline of preschool children. *Journal of Kasetsart Educational Review*, 31(2), 81–88. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/eduku/article/view/78247>
- National Financial Education Council. (2022). *Kids curriculum*. <https://www.financialeducatorscouncil.org/wp-content/uploads/PKK-2nd-Grade-EG.pdf>
- Noichun, N. (2020). Educational guidelines for parents to promote early childhood development in child development centers. *Journal of Educational Administration, Khon Kaen University*, 16(2), 194–206. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMKKU/article/download/244395/166966>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2014). *PISA 2012 results: Students and money—Financial literacy skills for the 21st century* (Vols. 1–6). OECD Publishing.
- Office of the Education Council. (2017). *The national education plan, 2017–2036* (1st ed.). Prikwhan Graphic.
- Office of the Education Council. (2020). *Proactive competency-based learning management* (1st ed.). 21 Century.
- Pasuksatipong, S. (2023). The effects of parents' involvement activity package “Play at Home” to enhance self-regulation in young children. *Journal of Educational Innovation and Research*, 7(2), 438–454. <https://doi.org/10.14456/jeir.2023.29>
- Samahito, C. (2017). *Course materials for development and learning in young children*. Kasetsart University.
- Samaun, S., Hirunchalothorn, P., & Samahito, C. (2023). The effects of using parents' involvement activity packages to encourage self-control of young children. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(5), 511–530. <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.266>

- Sricharoenpramong, N., & Thanonomchat, W. (2020). The development of thinking activity package for enhancing management experiences of early childhood in local organizations, Chanthaburi Province. *Journal of Social Innovation and Mass Communication Technology*, 3(2), 60–72. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JRBGS/article/view/254658>
- Suttiaprapa, S., Hirunchalothorn, P., & Butkatunyoo, O. (2022). Effects on environmental awareness among early childhood children through activity sets on environmental conservation knowledge. *Journal of Educational Innovation and Research*, 6(2), 352–365. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/255844>
- Susanti, I., & Kemala, R. (2023). The role of financial literacy in developing financial management skills in early children. *Kompartemen: Kumpulan Orientasi Pasar Konsumen*, 1(2), 85–89. <https://doi.org/10.56457/kompartemen.v1i2.484>
- Świecka, B. (2020). Financial literacy: The case of Poland. *Sustainability*, 12(2), 700. <https://doi.org/10.3390/su12020700>
- Thamrongsotthisakul, W. (2017). Reflections on the concepts of instructional packages, learning activity packages, and learning packages. *Journal of Education, Naresuan University*, 19(3), 356–360. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/100974
- The Annie E. Casey Foundation. (2022). *Parental involvement in your child's education*. <https://www.aecf.org/blog/parental-involvement-is-key-to-student-success-research-shows>
- Vitt, L. A., Anderson, C., Kent, J., Lyter, D. M., Siegenthaler, J. K., & Ward, J. (2000). *Personal finance and the rush to competence: Personal financial literacy in the United States*. <https://www.isfs.org/documents-pdfs/rep-finliteracy.pdf>